

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Samenhang regelingen sociaal domein

DATUM
29 maart 2016
Verzonden: 30-03-2016

BIJLAGEN

BEHANDELD DOOR
E (Evelien) Meijerink

TELEFOONNUMMER
043 350 5261

ONZE REFERENTIE
2016-10893

E-MAILADRES
evelien.meijerink@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Via deze raadsinformatiebrief (RIB) informeren wij u over de stand van zaken betreffende de diverse subsidieregelingen waar we sinds 1-1-2015 mee werken. En de hiermee samenhangende ontwikkelingen.

Waar komen we vandaan en waar willen we naar toe?

De transformatie van de samenleving is jaren geleden gestart. Het is een autonome ontwikkeling die in onze maatschappij gaande is. In 2005, in de Stadvisie 2030 – Maastricht Mosaïek - wordt al gesproken over de doorontwikkeling van de verzorgingsstaat naar een samenleving waar burgers meer verantwoordelijkheid zouden (moeten) nemen. In alle daaropvolgende kadernota's neemt eigen verantwoordelijkheid een centrale rol in met als grootste aandachtspunt de zorg voor de meest kwetsbaren in de stad.

In 2013 is de nieuwe Sociale Visie – De kracht van 121.327 – vastgesteld. De ambitie is dat in Maastricht in ieders bestaanszekerheid is voorzien; dat iedereen kan meedoen aan het sociaal, economisch en cultureel leven, dat ieder de kans heeft zijn talenten te ontplooiën en zijn ambities te realiseren en dat iedereen wil bijdragen aan de kwaliteit van (samen-) leven van anderen. "Iedereen doet mee, iedereen deelt mee, iedereen zorgt mee, iedereen telt mee.". Onder het motief 'van systemen naar mensen' zijn vier ontwikkelopgaven benoemd:

1. Thuis in Maastricht: inwoners zijn verzekerd van een bestaansminimum, de Maastrichtse samenleving is inclusief.
2. 100% Maastricht: het tot stand brengen van ontmoeting en verbinding met energie en kansen als resultaat.
3. Burgerkracht: leren herkennen en ruimte geven voor ontwikkeling, als gemeente in staat zijn mee te bewegen met burgerkracht en deze te versterken.
4. Competenties talent(en): inwoners van Maastricht (incl. kinderen) ondersteunen bij het ontwikkelen van competenties en talenten.

In het coalitieakkoord 'Wij Maastricht!' heeft het bieden van zorg en perspectief aan alle Maastrichtenaren een zeer prominente plek gekregen.

Mede gebaseerd op de Maastrichtse sociale visie zijn met de Heuvelland-gemeenten in 2014 de beleidskaders/-plan voor de decentralisaties Participatiewet, de nieuwe Wmo en de Jeugdwet tot

DATUM
29 maart 2016

stand gekomen, welke nu verder zijn uitgewerkt in de Toekomstagenda Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland 2022. Het centrale motief van de Sociale Visie – van systemen naar mensen – is hierin de rode draad. “We zetten de mens centraal: we werken vanuit de leefwereld van onze inwoners en niet vanuit de wetten, regels en procedures.”. We zetten in op de versterking van de individuele kracht en de collectieve kracht in de samenleving. En dat doen we door in onze samenleving de burger en zijn directe omgeving centraal te stellen en niet het systeem.

*Streven is een **sociaal en saamhorig Maastricht** waar alle inwoners zich thuis voelen en volop deelnemen aan de samenleving. Wie een bijdrage levert aan onze stad, zal daar baat bij hebben (en wie baat heeft bij onze stad, wordt gevraagd – en in de gelegenheid gesteld - eraan bij te dragen). Wie deelneemt aan onze stad, wordt deel van onze stad (en wie deel wil worden van onze stad, wordt gevraagd – en in de gelegenheid gesteld - eraan deel te nemen).*

Waar staan we nu?

We kunnen nu, 1 jaar na de implementatie van de nieuwe taken op het sociaal domein, vaststellen dat de transformatie in volle gang is en dat we telkens worden uitgedaagd nieuwe instrumenten in te zetten. We zien waardevolle initiatieven in de stad ontstaan, die gericht zijn op het laten meedoen van mensen in een kwetsbare positie en als Maastricht willen we daar graag op in spelen. Tegelijkertijd zijn de bestaande kaders niet van toepassing op deze vernieuwende werkwijzen. We willen bijvoorbeeld voorkomen dat mensen terug moeten vallen op geïndiceerde ondersteuning, maar financieren op dit moment vooral geïndiceerde ondersteuning.

De gehele samenleving, het sociale domein voorop, is volop in beweging. We hebben onze stip op de horizon weliswaar bepaald, maar de weg ernaar staat niet vast. Vast staat wel dat we soms van de gebaande paden af moeten en nieuwe wegen moeten verkennen. Dit betekent dat we gaan experimenteren om met de beschikbare middelen (financieel en inhoudelijk) bij het door ons vastgestelde doel uit te komen. Een aantal instrumenten,,die we hiervoor in samenhang inzetten, zijn:

- a) Bestuurlijk aanbesteden van de arrangementen in de Jeugdwet en de nieuwe Wmo2015;
- b) Het herijken van het subsidiebeleid voor vrijwilligersorganisaties (incl. buurtplatforms) in combinatie van het anders organiseren van de vrijwilligersondersteuning;
- c) Het instellen van de innovatiebudgetten voor Jeugd en Wmo
- d) Het instellen van een experimenteerfase waarbij burgers de gemeente kunnen uitdagen om overheidstaken over te nemen, het Maastrichts Uitdagingsrecht.
- e) Het instellen van het Sociaal InvesteringsFonds (SIF)

a. Bestuurlijk aanbesteden van de arrangementen in de Jeugdwet en de nieuwe Wmo2015

Om te komen tot afspraken met aanbieders van ondersteuningsarrangementen is in aanloop naar 2015 een intensief traject gelopen. Allerlei partijen hebben meegedacht over het soort afspraken die gemaakt moesten worden en vastgelegd in onder ander de dienstverleningsovereenkomsten die zijn afgesloten met de aanbieders. Door het betrekken van uiteenlopende partijen kan gesteld worden dat er veel consensus is over hoe zaken nu gaan.

Maar natuurlijk zijn niet alle kinderziektes na een jaar opgelost. Zo moet er op het terrein van afstemming in de registratie tussen toegang, inkoop en de aanbieders nog wel wat gebeuren om te komen tot nog betrouwbaardere cijfers.

Daarnaast moeten we constateren dat onze regio nogal wat kleine aanbieders kent. Dit kan ertoe leiden dat iedereen zich uitgedaagd voelt om te vernieuwen omdat er veel concurrentie is. Waar het in ieder geval toe leidt is een hoge administratieve druk bij zowel de kleine aanbieders als bij de gemeente. Een aandachtspunt waar we in 2016 aan moeten werken.

Het hoge aantal zorgaanbieders biedt daarbij keuzevrijheid voor de cliënt en beperkt de wachtlijsten.

DATUM
29 maart 2016

De dienstverleningsovereenkomsten en arrangementen zijn de bouwstenen voor het reguliere en individuele aanbod. Ze staan zeker niet stil en we zullen hier de komende jaren allerlei ontwikkelingen in zien.

b. Herijken van het subsidiebeleid voor vrijwilligersorganisaties en het anders organiseren van vrijwilligersondersteuning

Per 2015 is er een nieuwe subsidiesystematiek ingevoerd. Kern van deze systematiek is garanderen van de sociale infrastructuur door de basissubsidies en het stimuleren van de onderlinge samenwerking, het vernieuwen van de activiteiten en het vergroten van de toegankelijkheid door flexibele subsidies via tenders. Conform raadsbesluit d.d. 14 oktober 2014 wordt in de eerste helft van 2016 de subsidiesystematiek vastgelegd in een nieuwe verordening. Als algemene conclusie merken we op dat het werken met flexibele subsidies heeft geleid tot meer en andere soorten initiatieven. Er kan op dit moment ook geconstateerd worden dat een groeiend deel van deze initiatieven ook daadwerkelijk bijdraagt aan de maatschappelijke opgave. Maar het is duidelijk dat dit een groeiproces is. De uitdaging is om te kijken op welke manier waardevolle vrijwilligersinitiatieven structureel kunnen worden gefinancierd door een verschuiving van budgetten.

Een ander belangrijk onderdeel van de verordening voor vrijwilligerssubsidies is de ontwikkeling van de buurtplatforms naar buurtnetwerken. Deze ontwikkeling draagt bij aan vitale buurten die zelf eigenaarschap en verantwoordelijkheid nemen voor hun eigen leefomgeving.

Vrijwilligersondersteuning is in 2015 versterkt door de verdere ontwikkeling van de sociale marktplaats MaastrichtDoet.nl, waar naast een vacaturebank voor vrijwilligers, ook informatie, workshops en publicaties van de tenders te vinden zijn. Vanaf 2016 zijn aan alle vrijwilligersorganisaties ambtelijke contactpersonen verbonden om de verbinding tussen de gemeente en de vrijwilligersorganisaties te versterken.

c. Het instellen van de innovatiebudgetten voor Wmo en Jeugd

Bij de invoering van de Wmo2015 en de Jeugdwet is er gekozen voor de inzet van innovatiemiddelen. Hiervoor zijn de rijksbudgetten afgeroomd. Deze innovatiemiddelen zijn op verschillende manieren ingezet o.a. door aanbieders en doelgroepen de mogelijkheid te geven extra innovatieve maatregelen te nemen. Passend bij de transformatieopgave hebben de maatregelen een experimenteel karakter.

- Innovatiemiddelen Wmo 2015

Met het innovatiebudget Wmo experimenteren we met de invulling vanuit het perspectief van de zorgvrager. Dit doen we door cliënten zelf directe invloed te geven op de besteding van het budget voor begeleiding. In samenspraak met het informele en formele netwerk kan de hulpvrager een bedrag van maximaal € 650,- zelf bestemmen voor ondersteuning in het kader van zijn zelfredzaamheid en participatie. De doelgroep bestaat uit ongeveer 800 cliënten.

- Innovatiemiddelen Jeugd

De innovatiemiddelen Jeugd zijn deels regionaal (18 gemeenten) en deels lokaal ingezet. Regionaal is gekozen voor een innovatieregeling voor de aanbieders van jeugdhulp. Deze regeling heeft geleid tot projecten die variëren van preventieve inzet op hechting bij ouders van baby's tot het ontwikkelen van een innovatieve aanpak van jongeren die in preventieve hechtenis zitten en hun netwerk.

Lokaal zijn o.a. de innovatiemiddelen ingezet voor de realisatie van de nieuwe toegang, waardoor de eerste innovatieve stap naar lichtere ondersteuning daadwerkelijk is gezet. Ook is dit budget ten goede gekomen aan het versterken van burgerkracht. Zelfregie en de versterking daarvan is hier ook een belangrijk thema. Hoe kun je bijvoorbeeld jongeren betrekken bij hun hulpverlening en vanuit die participatiegedachte laten mee kijken naar passende jeugdhulpoplossingen. Maar ook hoe

DATUM
29 maart 2016

laat je professionals anders kijken naar het belang en de ontwikkeling van de relatie tussen ouder en kind.

De innovatiemiddelen Wmo2015 en Jeugd zijn ook ingezet voor de doorontwikkeling van de sociale teams.

d. Het instellen van een experimenteerfase waarbij burgers de gemeente kunnen uitdagen om overheidstaken over te nemen, het Maastrichts Uitdagingsrecht.

Participatie van zoveel mogelijk burgers in onze stad is de rode draad door alles wat we doen. Veel, en steeds meer, bewoners voelen zich betrokken en verantwoordelijk voor hun omgeving en medebewoners maar vragen ons om de juiste ondersteuning.

Dat er draagvlak is voor zo'n nieuwe benadering, blijkt uit - onder de noemer van het Maastrichts Uitdagingsrecht - het instellen van een experimenteerfase van 2 jaar waarin burgers de gemeente kunnen uitdagen om overheidstaken over te nemen. Het uitdagingsrecht is niet specifiek bedoeld voor het sociale domein, maar is opengesteld voor alle gemeentelijke beleidsterreinen. Eventuele 'uitdagingen' worden in principe gefinancierd vanuit de reguliere budgetten. Omdat burgers niet in onze 'hokjes' denken, kan dit daadwerkelijk leiden tot ontschotten van budgetten.

e Het instellen van het Sociaal Investeringsfonds

In de kaderbrief 2015 en de begroting 2016 zijn de kaders van het SIF globaal beschreven. Deze kaders zijn nu concreet uitgewerkt in een zestal uitgangspunten.

Tevens is er een regeling 'Sociaal Investeren 2016' ingesteld om een structurele verandering in het sociale domein tot stand te brengen, waarmee burgers in een kwetsbare positie daadwerkelijk worden bereikt en zoveel mogelijk gewoon mee kunnen doen, zodat er minder individuele voorzieningen nodig zijn. Bij het opstellen van de regeling is goed gekeken naar de ervaringen met de innovatiemiddelen en de subsidiesystematiek voor vrijwilligersorganisaties, zodat de regeling een duidelijke meerwaarde heeft ten aanzien van de reeds bestaande subsidieregelingen.

Voor een uitgebreide beschrijving van de stand van zaken van het SIF, de uitgangspunten en de regeling sociaal investeren 2016 verwijzen we naar de raadsinformatiebrief 'Stand van zaken Sociaal Investeringsfonds'.

Samenvattend

We leven in een tijd van verandering, dat is mooi en spannend. Tegelijkertijd merken we dat het voor de overheid moeilijk is om bestaande systemen los te laten. De publieke opinie vraagt (terecht) om kwaliteit en verantwoording. Daarbij schieten we vaak in de regelreflex zodra zich een incident voordoet. De kunst is om systemen in te zetten ten dienste van dat wat we voor onze inwoners nastreven: "Iedereen doet mee, iedereen deelt mee, iedereen zorgt mee, iedereen telt mee." En daarbij steeds de mens centraal te stellen,

De experimenten die we de komende twee jaar faciliteren – als partner van het particulier initiatief – passen zoals gezegd niet direct binnen de huidige (financiële) systemen voor zorg en ondersteuning, maar doen precies wat we met de transformatie van het sociaal domein nastreven: ze zetten de mens en zijn omgeving centraal. We zijn er van overtuigd dat deze experimenten een grote stap zijn in de goede richting: de integrale en persoonlijke benadering. Mensen zien als mens met mogelijkheden, als vrijwilliger met talenten en niet als cliënt of patiënt met beperkingen, is de eerste stap naar de inclusieve samenleving die we willen zijn. We hopen de komende jaren veel nieuwe

DATUM
29 maart 2016

initiatieven te ontdekken en geven ze zoveel mogelijk ruimte om recht te doen aan de transformatieopgave van het sociale domein.

Hoogachtend,

Burgemeester en Wethouders van Maastricht,

De Secretaris,

De Burgemeester,

Raadsinformatiebrief